

Täysistunto

Torstai 13.12.2018 klo 16.01—20.35

12. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 153/2018 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 19/2018 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 12. asia. Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö MmVM 19/2018 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

19.11 **Anne Kalmari kesk** (esittelypuheenvuoro): Rouva puhemies! Valiokunta oli yksimielinen päätöksessään tästä Kemera-lain muutoksesta. Lakiin lisättäisiin säännös, joka mahdollistaisi automaattisen päätöksenteon taimikon varhaishoidon, nuoren metsän hoidon ja terveyslannoituksen tuen myöntämiseksi sekä sitten, kun toimet on tehty, lopullisesta määrästä päättämiseksi. Samalla muutettaisiin muutoksenhakua koskevaa säännöstä siten osin kuin on kyse muutoksenhausta oikaisuvaatimuksen johdosta hallinto-oikeuden tekemään päätökseen. Mitä tässä nyt sitten selkokielellä tapahtui: tapahtui se, että kun Kemera-päätökset pitää tehdä EU-säännösten mukaan — etukäteen ennakkopäätös ja sitten, kun toimet on tehty, vielä jälkikäteen — ja tämä on vaatinut turhaa paperilla tehtävää käsityötä, niin nyt se automatisoidaan, aivan kuten monet veropäätökset.

Oli aika mielenkiintoista, että oikeusministeriö vähän takkuili tämän asian kanssa ja ei olisi halunnut, että se menee eteenpäin, mutta kuitenkin sieltä sitten saatiin selvitykset, että näin voidaan toimia. Asia on erittäin järkevä, ja se poistaa turhaa työtä ja turhaa ajankäyttöä joutaviin asioihin, ja nyt Metsäkeskuksessa voidaan sitten keskittyä enemmän kehittämiseen. Samalla tietenkin päätöksenteko nopeutuu, ja voidaan olla paljon enemmän reaalijassassa.

Emme nähneet valiokunnassa yhtään negatiivista asiaa tässä, vaan olemme iloisia, että tämä menee eteenpäin.

19.12 **Eerikki Viljanen kesk:** Arvoisa puhemies! Tässä esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kestävän metsätalouden määräaikaista rahoituslakia niin, että lakiin lisättäisiin säännös, joka mahdollistaisi automaattisen päätöksenteon taimikon varhaishoidon, nuoren metsän hoidon ja terveyslannoituksen tuen myöntämiseksi sekä tuen lopullisesta määrästä päättämiseksi. Tämä muutos on pieni ja tekninen mutta täysin oikeasuuntainen. Ajatellaan asiaa sitten yksittäisen suomalaisen metsänomistajan, kuntien, valtion tai kansantalouden näkökulmasta, nuorten metsien hoitaminen, hoitorästien hoitaminen, metsien

Pöytäkirjan asiakohta PTK 130/2018 vp

kasvukunnosta huolehtiminen ja metsän mahdollisimman hyvän kasvukunnan varmistaminen ovat erittäin tärkeitä asioita.

Asia on tärkeä niin talouden näkökulmasta kuin tänä päivänä yhä enemmän painottuvan ilmaston ja hiilensidonnan näkökulmasta. Hyvin hoidettu, hyvin kasvava metsä sitoo hiiltä. Kiihtyvä metsien hiilensidonta synnyttää sitä hiilinielua, jonka koosta täällä on viime viikkoina käyty välillä kiivastakin väittelyä. Hiilinielujen koosta on erilaisia näkemyksiä, mutta siitä taitavat kaikki olla samaa mieltä, että hyvin hoidettu metsä sitoo hiiltä kaikkein tehokkaimmin.

Arvoisa puhemies! Kuten alussa totesin, tämä lakimuutos on pieni, ja valiokunta oli siitä täysin yksimielinen, mutta lakimuutos on täysin oikeansuuntainen. Kaikki toimet ja muutokset, jotka helpottavat ja edesauttavat metsien hyvää hoitoa ja etenkin nuorten metsien hoitorästien selvittämistä ja niiden tekemistä ja metsien kasvukunnan parantamista, ovat erittäin tervetulleita.

19.14 Hannu Hoskonen keski: Arvoisa rouva puhemies! On erittäin hieno asia, että kestävän metsätalouden rahoituslakiin saadaan tällainen automaattinen menettely voimaan. Aikaisemmalta uraltani olin yksityismetsätalouden puolella yli 20 vuotta juuri näissä metsänparannus- ja muissa tehtävissä, ja silloinhan taimikon hoito todella tehtiin niin, että ainoa sopimus, mikä tehtiin ennen taimikon hoitoa, oli maanomistajan kanssa tehty sopimus siitä, että homma tehdään, ja esitettiin samalla maanomistajille kustannusarvio. Sitteen kun työ oli tehty, niin tehtiin se toteutusilmoitus, yksi ainoa paperi, joka meni Metsäkeskukseen, jonka perusteella rahoitus tuli. Elikkä silloin ei ollut tässä asiassa ollenkaan byrokratiaa, byrokratiaa ei yhtään. Ihmettelin silloin, kun tämä byrokratia pikkuhiljaa hiipi takaisin yksityismetsätalouden puolelle. Nythän tässä ollaan näköjään sitten palaamassa taas vanhaan hyvään menettelyyn, että oltaisiin tällaisen automaattimenettelyn piirissä.

On itsestäänselvää, että kun yhteiskunnan varoista jaetaan joitakin tukia, siihen liittyy aina kontrolli ja tarkastukset, otantatarkastukset, mikä lienee tällaisissa tapauksissa se kaikkein parhain menettely, mutta ehdottomasti tällainen menettely, jossa taimikon hoidot tehdään nopeasti, juohevasti ilman byrokratiaa ja sitten otantatarkastuksella tehdään, on se ainoa oikea tie. Kun mennään sitten muihin menettelyihin, joita nyt tässä on kokeiltu, niin se on aina tappio koko yksityismetsätaloudelle, koska se vähentää sitä todellista työmäärää, ohjaa rahoja väärään paikkaan eli byrokratiaan, ja mikä pahinta, se metsä jää hoitamatta. Elikkä tässä asiassa ollaan palaamassa näköjään vanhaan hyvään aikaan, vaikka vanhoja ei saisi muistella, mutta nyt oli pakko.

Arvoisa rouva puhemies! Samassa yhteydessä haluan tämän ilmastonmuutoksen myötä sanoa metsien hyvästä hoidosta, että kuten edustaja Viljanen erinomaisessa puheenvuorossaan äsken sanoi, hiilensidonta onnistuu vain hyvin kasvavassa metsässä. Semmoinen suojeltu metsä, joka ei kasva ja lahoaa pystyyn, sehän on hiilen tuottaja, ei hiilen sitoja.

Mutta tässä asiassa tärkeintä olisi nyt huomata, että kun Kemera-lakia ollaan ensi vuosikymmenen alussa muuttamassa, uusimassa kokonaan, niin toivoisin, arvoisa puhemies, että uudessa laissa otettaisiin metsien terveyslannoitus paljon jämäkämmin esille. Pitää muistaa, että kun esimerkiksi hakkuita lisätään, harvennushakkuita nimenomaan, niin metsistähän totta kai poistuu hiiltä ja se menee sitten, meneekö sellutehtaalle vai meneekö se sahalle, minne meneekään se metsästä lähtevä puu, ja metsään pitää palauttaa sitä kasvuvoimaa elikkä hivenaineita ja ravinteita sillä keinoin, että metsä kasvaisi edelleen. Tuhkannoitus tässä suhteessa on erinomainen asia, koska se tuhka, mikä on voimalaitoksissa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 130/2018 vp

poltettu energiaksi, palautettaisiin metsään lannoittamalla metsää ja samalla hoitaisi metsien ravinnetasapainoa ja tasoittaisi metsien happamuutta. Suomen maaperäthän tunnetusti ovat happamia.

Toivon, että uudessa Kemera-laissa otetaan tämä esille, koska nimenomaan happamuiden oikea säätö ja ravinteiden oikea taso lisäävät helposti monta monta mottia hehtaarille metsien kasvua per vuosi, ja kun Suomessa metsää on yli 20 miljoonaa hehtaaria, niin jos saadaan vaikka yksi motti hehtaarille lisäkasvua muutamilla alueilla, niin saavutamme nopeiten sen hyödyn, mikä ilmastonmuutosta palvelee, elikkä puuta lisää vähällä vaivalla.

19.18 Anne Kalmari kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia hyvistä puheenvuoroista. Edustaja Viljanen nosti tuossa hiilensidonnän, ja todellakin tässäkin omalta pieneltä osaltaan tehdään edellytyksiä sille, että se hiilensidonta on entistä suurempaa. Mitä enemmän varhaishoitamme taimikoitamme ja nuoria metsiä ja mitä enemmän niitä terveyslannoitetaan, sitä enemmän metsät kasvavat. Tämä on juuri se asia, mihin tulevaisuudessa kannattaa panostaa, että saamme sitä metsien kasvua ja yhä suurempaa hiilinielua syntymään.

Vielä tästä varsinaisesta lainsäädännöstä:

Olemme olleet edellisissä Kemera-mietinnöissä huolissamme siitä, miten paljon pienissä hankkeissa rahaa jää välille ja vain pieni osa siitä Kemera-rahoituksesta menee varsinaiseen toimintaan. Nyt tässä itse asiassa siihenkin on tulossa parannusta niin, että enemmän rahaa jaettavaksi siihen varsinaiseen työhön säästyy.

Mikäli on jotain epäselvyyksiä sitten toteutusselvityksessä ja niissä alkuperäisissä hakemuksissa, silloin metsänomistajan oikeusturva kyllä toteutuu, koska silloin sitten käsitellään käsipelillä nämä hakemukset. Eli todellakin hienoa työtä sieltä ministeriöstä.

19.19 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kemera-lain uudistamisessa ja yleensä näissä taimikon- ja metsänhoitoasioissa kannattaisi muistaa se, että meillä on viime vuosina tapahtunut valtaisa metsänomistajarakennemuutos. Yhä harvempi metsänomistaja asuu siinä metsänsä lähellä, jolloin näiden taimikoidenhoitojen ja muiden metsänhoitotöiden tekemiseen tarvitaan työvoimaa. Toki moni metsänomistaja edelleen sitkeästi tekee näitä töitä. Arvostan suuresti sitä panosta, minkä metsänomistajat omaan metsäänsä ovat vuosien saatossa antaneet, ja toivon mukaan työ jatkuu ja uudet sukupolvet ottavat vastuun metsien hoidosta.

Mutta tulevina vuosina Kemera-lain uudistaminen tulee erittäin tärkeään aikaan. Meidän on saatava tähän maahan semmoinen Kemera-laki, joka antaa semmoisen pienen porkkanan, joka kannustaa ihmisiä hoitamaan omia metsiään ja myös palkkaamaan sinne metsäänsä ammattimetsurin töihin. Todella hiilensidontaa kun ajatellaan, taimikkovaiheessa tehty taimikonhoito on ensiarvoisen tärkeä sen metsän alkukehityksen kannalta, ja jatkokehityksen kannalta sitten ajallaan tehdyt harvennushakkuut ovat se seuraava porras. Sen jälkeen on järkevää harkita sitä äsken mainitsemaani metsän terveyslannoitusta, joka näkyy esimerkiksi tuolla kotiseudullani Pohjois-Karjalassa ja myös tuolla Savon alueella. Siellähän on vanhoja, isoja, valtavia kaskialueita, ja näillä kaskialueillahan maaperässä on tällainen hivenravinnepuutos, muun muassa boori sieltä puuttuu aika monelta metsäkuviolta, ja muun muassa taimikoissa ja varsinkin kuusikoissa se näkyy erittäin voimakkaana kasvuhäiriönä, ja tämä kasvuhäiriö ei ole millään muulla korjattavissa kuin järkevästi suunnitellulla terveyslannoituksella. Kun se terveyslannoitus tehdään oikeaoppisesti, sil-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 130/2018 vp

loin varmistetaan metsän hyvä kehitys ja ennen kaikkea saadaan se sato talteen, mihin on pyritty.

On totta, että metsienhoidon sijoitus tänä päivänä poikii tuottoa vasta vuosikymmenten päästä. Se on pitkäjännitteistä työtä, mutta katsokaapa ympärillemme, hyvät ystävät, me olemme sotien jälkeen tuplanneet metsien puuvaraston, ja metsien kasvu on yli kaksinkertaistunut. Nyt me pystymme nauttimaan näistä hedelmistä, mitä isämme ovat aikoinaan tehneet sitkeästi vuosikymmeniä ajattelematta ollenkaan sitä, että se tuotto on siellä vuosikymmenten päässä. Samaa perinnettä pitää eduskunnassa meidän jatkaa nyt, että annamme siihen mahdollisuuden.

Kysymys on yksistä kymmenistä miljoonista euroista per vuosi, mutta se määrä työtä, minkä se luo Suomeen... Jos joku rohkenee vielä katsoa sen verran pitemmälle, että katsotaan, mikä teollisuus Suomeen on luotu metsien avulla, niin se on tietenkin metalliteollisuus, kemianteollisuus ja monta muuta. Sähköpuoli on kehittynyt valtavasti nimenomaan metsien ansiosta, koska koneita ja laitteita on pitänyt ruveta suunnittelemaan, jotta sahat pelaavat ja sellutehtaat pelaavat ja niin edelleen. Tämä on Suomen kansallinen etu, ja toivon, että tässä talossa tästä asiasta vallitsisi loistava yksimielisyys. Sitä suorastaan jään odottamaan.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 153/2018 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.